БЕСЕДА НА ГОРИ · МАТЕЈ 5,7–12

БЛАЖЕНСТВА

Милост · чистота срца · мир · верност

„Радујте се и веселите се,
јер је велика награда ваша на небесима.“
Матеј 5,12

Увод

У Беседи на гори Господ Исус Христос открива облик живота у Царству Божјем. Блаженства нису списак заслуга којима човек купује спасење. Она показују шта Божја благодат чини у онима који слушају Христа и следе га. Господ говори ученицима пред народом који га слуша (Матеј 5,1–2; 7,28–29); Његове речи зато позивају читаву Цркву на покајање, веру и живот у љубави.

Пето, шесто, седмо и осмо блаженство повезују милосрђе, чистоту срца, миротворство и верност у страдању. Сва четири добијају смисао у Христу: Он је милостиви Спаситељ, чист и без греха, наш мир и Онај који је претрпео неправду. Класична англиканска вера исповеда да нас Бог оправдава ради Христове заслуге, кроз веру; добра дела, која се рађају из живе вере, јесу њен плод, а не њена цена. Зато Беседа на гори позива на стварну светост, без самоправедности и без очајања.

1 Блажени милостиви

> *„Блажени милостиви, јер ће бити помиловани.“ — Матеј 5,7*

Милост као Божји дар

Када Господ назива милостиве блаженима, Он не хвали пуку попустљивост. Милосрђе није равнодушност према злу и не значи да се грех назове добром. Оно је саосећање које

види тућу невољу, прискаче у помоћ и настоји да обнови оно што је повређено. Понекад је то храна гладноме, посета усамљеном, брига о болесноме или стрпљив разговор с човеком који је погрешио.

Људи се разликују по темпераменту. Неко лако осети туђу бол, док други спорије изражава осећања. Али јеванђелска милост није само природна нежност, нити се мери снагом тренутног осећања. Она је плод Светога Духа који човекову вољу усмерава ка добру ближњега. Зато и онај ко је по природи уздржан може научити да служи с љубављу, а онај ко је осетљив мора научити мудрост, истрајност и одговорност.

Свето писмо најпре говори о Божјој милости. Псалми певају о милосрђу и верности Господњој (Псалам 103,8–13), а Плач Јеремијин сведочи да се Његово сажаљење не исцрпљује (Плач 3,22–23). Пророк Јоило позива народ да се врати Господу јер је Он благ и милостив, спор на гнев и богат добротом (Јоило 2,12–13). Милост није споредна Божја особина; она припада начину на који се свети Бог обраћа своме створењу.

Пророк Михеј поставља пред верника једноставан и тежак позив: да чини правду, љуби милосрђе и смерно ходи са својим Богом (Михеј 6,8). Правда и милост нису противнице. Правда спречава да се зло прикрије, а милост спречава да се човек сведе на свој преступ. Тамо где се обе држе заједно, слаби добијају заштиту, а грешник остаје позван на покајање и обновљење.

Нови завет открива пуноћу Божје милости у Христу. Апостол Павле каже да је Бог богат милошћу и да нас је из љубави оживео са Христом док смо били мртви у преступима (Ефесцима 2,4–5). Посланица Титу додаје да нас је Бог спасао не због праведних дела која смо ми учинили, него по своме милосрђу, обновљењем Духа Светога (Титу 3,4–7). На почетку стоји Његов дар, а не наша заслуга.

Милост и благодат нису две одвојене Божје наклоности. Обе говоре о Његовој незаслуженој доброти: благодат нас прима и подиже у Христу, а милосрђе се сагиње над нашом бедом, лечи ране и враћа на пут живота. Када се молимо за милост, не позивамо се на сопствену доброту. Ослањамо се на Спаситеља који је ради нас постао човек, умро и васкрсао.

Милост која прелази у дело

Прича о милостивом Самарјанину показује шта значи постати ближњи човеку у невољи (Лука 10,25–37). Претученог путника видели су они који су прошли поред њега; Самарјанин је застао, превио му ране, одвео га у гостионицу и побринуо се за његов даљи опоравак. Милост се овде не исцрпљује у сажаљењу. Она кошта времена, труда и новца.

Исус тиме руши уску границу по којој ближњим сматрамо само свог пријатеља или припадника своје заједнице. Заповест љубави обухвата и онога с којим смо у сукобу. Христос говори да се молимо за оне који нас гоне и да чинимо добро без рачунице о узвраћеној користи (Матеј 5,43–48). Црква зато не сме да мери човечје достојанство

пореклом, вероисповешћу, друштвеним положајем или тиме колико нам је неко пријатан.

Добри Самарјанин не показује како да добрим делом заслужимо вечни живот. Прича одговара и на покушај самоправдања: „А ко је мој ближњи?“ Уместо да тражимо најмањи круг људи којима нешто дугујемо, Христос нас учи да будемо ближњи. Дело милосрђа открива веру која се не затвара у речи. Оно, међутим, не умањује потребу за Христовим опроштајем, јер ниједан човек не испуњава љубав савршено.

Јаковљева посланица поставља слично питање: каква је корист ако гладном брату или сестри пожелимо мир, а не дамо оно што им је потребно (Јаков 2,14–17)? Вера без дела је мртва зато што је остала без плода. Свети Павле истовремено учи да смо спасени благодаћу кроз веру, не делима, али створени у Христу за добра дела (Ефесцима 2,8–10). Ова два апостолска гласа не треба супротстављати: доброчинство не купује оправдање, већ сведочи о живој вери.

Када Христос каже: „Будите милостиви као што је и Отац ваш милостив“ (Лука 6,36), Он нам открива меру хришћанског живота. Црква је позвана да брине о удовицама, сирочади, сиромашнима, странцима и свима који су остали без ослонца. Али милосрђе захтева расуђивање: помоћ не треба да подржава насиље, зависност или неправду. Љубав понекад поставља границе управо да би заштитила повређене.

Према Другој посланици Тимотеју, Онисифор се није постидео Павлових окова него га је тражио и окрепио (2.

Тимотеју 1,16–18). Такав поступак можда не изгледа величанствено, али је драгоцен пред Богом. Посећивати затвореног, слушати човека у болу, поделити хлеб и бранити неправедно оптуженог значи да исповедање вере добија видљиво лице.

Опроштај и плод благодати

Други део блаженства — „јер ће бити помиловани“ — не треба читати као трговину с Богом. Христос не каже да прво морамо сакупити довољно милостивих дела па ће нас Отац тек онда заволети. Божја милост нас претходи и буди у нама милост према другима. Ипак, Господ озбиљно упозорава да срце које тврдокорно одбија да опрости противречи опроштају који тражи за себе (Матеј 6,12–15).

Прича о немилосрдном слузи (Матеј 18,21–35) јасно поставља редослед. Господар најпре опрашта огроман дуг; тек потом слуга среће другога који му дугује много мање. Када ускрати милост коју је сам примио, показује да опроштај није преобразио његово срце. Ово није позив на рачунање броја опроштаја, него опомена да незаслужени дар никада не сме постати изговор за суровост према ближњем.

Сам Христос на крсту моли за оне који га распињу (Лука 23,34). Свети Стефан, док га каменују, моли Господа да његовим гонитељима не урачуна грех (Дела апостолска 7,60). Апостол Павле не жели освету онима који су га оставили у часу опасности (2. Тимотеју 4,16). Таква милост не долази из порицања учињеног зла; она се рађа из поверења у Бога који је судија и Спаситељ.

Опраштање не значи да оштећени мора да порекне истину, повуче праведну пријаву или се врати у небезбедан однос. Помирење, где је могуће, тражи истину, покајање и поправљање неправде. Хришћанска милост може да одустане од мржње, а да истовремено штити жртву и захтева одговорност починиоца. Њен циљ није привид мира него исцељење које почива на истини.

У молитви и заједничком богослужењу Црква стално исповеда да живи од Господњег милосрђа. Ми не приносимо Богу сопствену беспрекорност, већ Му приступамо по Христовој заслузи. Када нам се објављује опроштај, када слушамо Реч и примамо свете Тајне, подстичемо се да и сами праштамо. Из тог извора настаје стрпљива, истрајна и делатна љубав.

Блажени су, дакле, милостиви не зато што могу сами себи обезбедити Царство, него зато што Божји дар у њима већ рађа живот будућега века. Милост коју примамо од Христа отвара наше руке према ближњем; милост коју чинимо води нас опет ка Христу, јер и даље зависимо од Његовог праштања и благодати.

2 Блажени чисти срцем

„Блажени чисти срцем, јер ће Бога видети.“ — Матеј 5,8

Срце пред Богом

Шесто блаженство говори о човеку у његовој дубини. У библијском језику срце није само место осећања. Оно означава средиште намера, жеља, мисли и одлука. Бити чист срцем зато значи желети истину и добро без дволичности, а не само изгледати побожно пред другима. Христос позива да наша спољашња дела и унутрашње намере буду у складу.

У Беседи на гори Господ изнова продубљује разумевање заповести. Он не задовољава човека тврдњом да није физички повредио ближњега, док у себи негује презир и мржњу (Матеј 5,21–22). Није довољно ни избегнути спољашњи преступ, ако срце пристаје на пожуду која другога претвара у предмет (Матеј 5,27–28). Исте речи суде сваком поколењу и свакој црквеној заједници.

Христос разобличава лицемерје када опомиње оне који чисте спољашњост чаше, а изнутра су пуни грабежи и неумерености (Матеј 23,25–28). Та опомена није пресуда једном народу или читавој верској традицији; она је и наше огледало. Хришћанин може знати молитве, владати се учтиво и поштовати правила, а ипак скривати завист, сујету, похлепу или жељу за похвалом.

Бити чист срцем није исто што и бити наиван, увек ведар или неспособан за сложена осећања. Чистота подразумева унутрашњу истинитост. Човек признаје своју грешку, не

користи ближњег ради сопственог угледа и не скрива неправду иза побожних речи. Јаковљева посланица упозорава на раздвојено срце које истовремено тражи Бога и служи другим господарима (Јаков 1,6–8; 4,8).

Човек тешко види сопствене мотиве. Пророк Јеремија пита ко може до краја испитати људско срце (Јеремија 17,9–10). Зато не треба прерано пресуђивати о туђем духовном стању на основу одеће, порекла, образовања или стила изражавања. Сам Бог познаје срце; нама је заповеђено да говоримо истину, расуђујемо о делима и опходимо се с милосрђем.

Исус учи да из срца излазе речи и поступци који могу да оскврне човека (Матеј 15,18–20). Проблем греха стога није само у неповољним околностима него и у рањеној људској вољи. Хришћанско васпитање, учтивост и добра правила могу помоћи, али сами по себи не стварају ново срце. Потребна нам је Божја благодат, која не укида одговорност него је обнавља.

Ново срце и живот у благодати

Псалмопевац се зато моли: „Срце чисто саздај у мени, Боже“ (Псалам 51,10). Не тражи само да његова погрешна дела буду заборављена; моли да Бог обнови његову унутрашњост. Та молитва не престаје када човек постане хришћанин. Напротив, што боље познајемо Господа, тим јасније видимо потребу за покајањем и исцељењем намера.

Пророци Језекиљ и Јеремија најављују Божје дело обнове: Господ ће дати срце од меса уместо каменог срца и положити свој закон у унутрашњост народа (Језекиљ 36,25–27; Јеремија

31,31–34). Посланица Јеврејима ово обећање повезује с новим заветом у Христу (Јеврејима 8,8–12). Нагласак није на човековој самодовољности него на Богу који опрашта, дарује Духа и учи нас да ходимо Његовим путевима.

Нови завет не значи да је Бог у Старом завету био без милости или да је читав јеврејски народ покушавао да се спасе без благодати. Господ је исти, веран својим обећањима. У Христу се открива пуноћа онога што су Закон и Пророци наговестили. Јеванђеље нас зато не учи презиру према коренима наше вере, него благодарном читању целог Светога писма.

Класична англиканска вера наглашава да човечја воља, рањена грехом, не може сама себе довести у стање које је угодно Богу. Благодат нас претходи да бисмо хтели добро и прати нас да бисмо га чинили. То не претвара хришћанина у пасивног посматрача. Ми се молимо, исповедамо грех, одлучујемо да се клонимо зла, исправљамо учињену неправду и уздамо се да Дух Свети делује у тим настојањима.

Крштење нас уводи у живот Христове Цркве и сведочи о опроштају и новом рођењу, а црквена молитва и Господња вечера крепе вернике на путу освећења. Ове свете Тајне нису награде за већ савршене људе. Оне су Христови дарови који нас упућују на Његову смрт и васкрсење, позивају на веру и држе нас у заједници Тела Христовога. Чистота срца расте у том животу благодати.

Христос је наш узор и више од узора. Он је истинити Бог и истинити човек, нама сличан у свему осим у греху (Јеврејима 4,15). Његова кротост није слабост, а Његова послушност није

лицемерно прилагођавање публици. Он открива каква је љубав Очева и својим спасоносним делом нас сједињује с Богом. Не можемо очистити срце одвајајући се од Њега који га једини истински обнавља.

Обећање да ћемо видети Бога

Блаженство се завршава обећањем: „јер ће Бога видети“. У садашњем животу Бога познајемо по Његовом откривењу, нарочито у Исусу Христу. Када Филип моли Господа да му покаже Оца, Исус одговара да онај ко види Њега види Оца (Јован 14,8–9). То није тврдња да је Отац исто што и Син, него да Син савршено открива Оца, с којим је једносуштан.

Ово познање није само скуп тачних појмова. У Христовом милосрђу, истини, праштању и крсту видимо каква је Божја љубав. У молитви и читању Светога писма наше очи вере постају пажљивије. Ипак, садашње познање остаје непотпуно. Као што апостол каже, сада видимо као у огледалу, у загонетки, а онда ћемо гледати лицем у лице (1. Коринћанима 13,12).

Прва Јованова посланица јасно разликује садашњи дар и будућу пуноћу: сада смо деца Божја, а када се Христос јави, видећемо Га као што јесте (1. Јованова 3,2–3). Ова нада не значи да смо већ постали безгрешни. Она нас подстиче да се чистимо и да живимо трезвено, јер припадамо Ономе који је чист.

Историјска хришћанска вера исповеда васкрсење тела и живот будућега века. Наше коначно заједништво с Богом није бекство од створеног света нити поништење људске

личности. Бог ће нас у Христу обновити. Обећање да ћемо видети Бога стога је обећање потпуне радости, истинитог познања и заједнице у којој грех више неће замрачити љубав.

Чистота срца већ сада има опипљив облик. То је верност у браку и пријатељству, честитост у раду, одбијање клевете, брига о онима чији се глас не чује и спремност да се изговори искрено „погрешио сам“. То није пука спољашња уредност нити списак посебних правила о изгледу. Мерило је љубав која тражи Бога и истину.

Када откријемо дволичност у себи, не треба да се правимо бољима него што јесмо, али ни да изгубимо наду. Позвани смо да приступимо Христу, признамо грех и примимо Његов опроштај. Блажени чисти срцем нису они који су одувек били без мрље, него они које Бог чисти и који одлучују да ходе у светлости Његове истине.

3 Блажени миротворци

„Блажени миротворци, јер ће се синови Божји назвати.“ — Матеј 5,9

Бог мира и Христово помирење

Миротворац није само човек који избегава свађу. Он ради на томе да истина, правда и љубав поново повежу оне који су раздвојени. Понекад је потребно саслушати обе стране, признати сопствену кривицу, исправити штету или заштитити онога ко нема снаге да говори. Зато миротворство тражи више храбрости него привидни мир који се одржава ћутањем пред неправдом.

Свети Павле више пута назива Господа Богом мира (Римљанима 15,33; 16,20; 2. Коринћанима 13,11). Мир не потиче од тога што Бог не види зло, него од Његове праведне и милостиве намере да обнови нарушену заједницу. Он нас није створио за непријатељство. Грех уноси раздор у човеков однос с Богом, са ближњим и са самим собом; благодат нас враћа на пут помирења.

Пророк Исаија назива обећаног Цара Кнезом мира (Исаија 9,6), а исто пророчко сведочанство повезује наш мир с Његовим страдањем (Исаија 53,5). Хришћани у Христу препознају испуњење тих речи. Он није само поучавао о миру: својом послушношћу, крстом и васкрсењем отворио нам је приступ Оцу. Мир с Богом најпре је дар помирења, а затим и нови начин живота.

„Оправдавши се вером, имамо мир с Богом кроз Господа нашега Исуса Христа“ — тако Павле сажима основу хришћанске сигурности (Римљанима 5,1). Тај мир не почива на томе да смо сами постали беспрекорни, него да нас Бог прима ради Христове заслуге. Зато Црква не проповеда самозадовољство већ покајање и поуздање у Спаситеља.

Исус ученицима оставља свој мир, другачији од мира који свет обећава (Јован 14,27). Он истовремено упозорава да ће у свету имати невољу, али их храбри јер је победио свет (Јован 16,33). Хришћански мир не значи непрекидно добро расположење, ни одсуство страха и суза. То је дубоко ослањање на Бога усред неизвесности. Зато се у црквеној молитви тражи мир који превазилази свако разумевање (Филипљанима 4,7).

Посланица Колошанима повезује мир са Христовом крвљу на крсту (Колошанима 1,19–20). Сила помирења није само у лепом говору, већ у стварном Христовом спасоносном делу. Ми не можемо поновити Његову жртву нити сами себи отворити приступ Богу. Можемо, међутим, одговорити вером, примити опроштај и живети као они који више не морају да бране свој положај пред Богом сопственим заслугама.

Служба помирења у Цркви и свету

Христос је наш мир и у свом телу руши зид непријатељства међу онима који су били раздвојени (Ефесцима 2,14–18). Павле посебно говори о Јеврејима и незнабошцима који у једном Духу имају приступ Оцу. Из тог Јеванђеља Црква учи да не сме да подиже нове зидове презира због порекла,

народа или језика. Јединство не брише различитости, али им не допушта да постану разлог мржње.

Апостол говори и о служби помирења коју је Бог поверио Цркви: у Христу позива свет да се помири с Њим (2. Коринћанима 5,18–21). Наше сведочење зато није реклама за сопствену установу, нити захтев да други најпре постану слични нама. Оно је позив да се окрену Богу који је у Христу показао своју милост. О Христовом миру говоримо са смирењем, јер и сами свакодневно живимо од опроштаја.

Исти мир треба да буде видљив међу хришћанима. Павле моли верне да чувају јединство Духа свезом мира, подсећајући их на једно Тело, једног Господа, једну веру и једно Крштење (Ефесцима 4,3–6). То није захтев да сви имају исто мишљење о свакој споредној ствари. То је обавеза да се неслагања воде у истини и љубави, без клевете, понижавања и освете.

Богослужење нас учи да мир није само приватно осећање. Окупљамо се око Речи Божје, исповедамо грех и примамо Христове дарове. За Господњом трпезом не састављамо неку произвољну групу истомишљеника: један хлеб сведочи о једном Телу Христовом (1. Коринћанима 10,16–17). Због тога су стварно покајање, праштање и брига о сиромашнима неодвојиви од наше молитве.

Плод Духа јесу љубав, радост, мир, трпљење, благост, доброта, вера, кротост и уздржање (Галатима 5,22–23). У Цркви зато не треба мерити духовност само снагом говора, знањем или спољашњим успехом. Човек који уме да саслуша,

призна погрешку и смири озлојеђене може сведочити о Христу дубље од онога који увек побеђује у расправи.

Јаков саветује да будемо брзи да чујемо, спори да говоримо и спори на гнев (Јаков 1,19–20). То не значи да је свака оштра реч грех или да се неправда не сме назвати својим именом. Значи да гнев не сме да завлада нашим разумом и вољом. Миротворство почиње контролом сопственог језика, верним преношењем туђих речи и одбијањем оговарања.

Цена мира и достојанство ближњега

Миротворство понекад кошта. Неће свако прихватити извињење, нити ће сваки разговор одмах зацелити стару рану. Христос позива ученике да узму свој крст и иду за Њим (Лука 9,23). То подразумева спремност да се одрекнемо осветољубивости и жеље да по сваку цену докажемо своју надмоћ. Али хришћанско самоодрицање није пристанак на злостављање и не обавезује жртву да остане у опасности.

Апостол Павле пише: „Ако је могуће, колико до вас стоји, имајте мир са свима људима“ (Римљанима 12,18). Речи „ако је могуће“ важне су. За помирење су често потребне две стране; нико не може сам произвести туђе покајање. Наш део је да не подстичемо зло, да тражимо правду без мржње и да не затворимо врата стварној промени.

Исусова заповест да волимо непријатеље и молимо се за гонитеље (Матеј 5,44) не значи да морамо оправдати неправедно поступање. Напротив, молитва за човека који нас је повредио може да нас ослободи жеље за његовим уништењем, док истовремено тражимо законити заштиту и

исправљање штете. Љубав не замењује истину; она истини одузима отров освете.

Када неко од ближњих падне у невољу, хришћански мир нас подстиче да видимо човека пре него противника. Помоћ ономе ко нам није наклоњен може отворити пут новом разговору. Али чак и када друга страна одбија сусрет, наше добро дело остаје добро. Не меримо га само тиме да ли смо добили захвалност или непосредан успех.

„Биће названи синовима Божјим“ говори о породичној сличности: Божја деца треба да одражавају мир свога Оца. Нови завет учи да се деца Божја постаје Божјом благодаћу, вером у Христа (Јован 1,12–13). Миротворство није начин да се стекне право на усиновљење, него знак да усиновљени уче Очеву љубав. Божји дар претходи нашем делу, а наше дело га посведочује.

Најзад, Црква сведочи о миру и онда када су њени чланови несавршени. Она не сме прикривати своје сукобе тврдњом да су хришћани већ достигли савршено јединство. Потребни су јој исповедање греха, поправљање односа, пастирска брига и стрпљиво слушање Речи. Управо таква скромна верност може показати да мир који проповедамо долази од васкрслог Христа, а не од наше моралне самодовољности.

4 Блажени прогоњени ради праведности

„Блажени прогнани правде ради, јер је њихово Царство небеско.“ — Матеј 5,10–12

Блаженство усред невоље

Последње блаженство звучи најтеже: Господ назива блаженима оне који трпе прогон због праведности и Његовог имена (Матеј 5,10–12). То није похвала болу самом по себи, нити захтев да хришћани траже непријатеље. Исус говори о верности Богу онда када она изазива поругу, искључивање или насиље. Његово обећање значи да неправда нема последњу реч над онима који Му припадају.

Разлика између страдања за добро и последица сопствене погрешке веома је важна. Ако неко трпи укор јер је груб, непоштен или је повредио ближњега, тај укор не постаје прогон за Христа. Апостол Петар позива верне да страдају, ако морају, чинећи добро, а не зло (1. Петрова 3,14–17; 4,15–16). Ово блаженство не оправдава верску охолост, неодговорност или намерно изазивање сукоба.

Христос је ученицима отворено рекао да ће их неки људи одбацити зато што су одбацили Њега (Јован 15,18–21). Он сам је претрпео клевету, понижење и крсну смрт. Зато хришћанско страдање не треба разумети као доказ да је Господ напустио свој народ. То је један од могућих облика следовања Распетоме. Али Спаситељ остаје јединствен: Његова смрт помирује нас с Богом, док наша страдања не додају ништа Његовој довољној жртви.

У свету постоје различити облици притиска. Неко бива исмејан због исповедања вере, неко губи посао или друштвено место, а неко се суочава са затвором и физичком опасношћу. Христос у Матеју 5,11 помиње вређање, прогон и лажне оптужбе. Црква је дужна да сваку стварну неправду схвати озбиљно, да штити угрожене и да не омаловажава туђе страдање поређењима која му не приличе.

Исусове речи истовремено не тврде да ће сваки ученик у сваком времену искусити све те облике прогона. Не треба да живимо у непрестаном страху или да у свакој критици препознајемо непријатељство према Јеванђељу. Хришћанин може и треба да саслуша оправдану критику. Понекад је управо признање сопственог пропуста највернije сведочанство о Христу, који нас учи истини и покајању.

Блаженства имају садашњу и будућу димензију. Царство Божје нам је у Христу већ близу, али још очекујемо његову пуноћу. Већ сада смо Божја деца по вери, а тек ћемо у васкрсењу познати пуно исцељење створења (Римљанима 8,14–25; 1. Јованова 3,2). Зато обећање Царства не поништава данашњу патњу, али јој одузима власт да одреди коначни смисао нашег живота.

Сведочанство које не узвраћа мржњом

Апостоли су, после забране да говоре о Исусу, наставили да сведоче о Његовом васкрсењу и поднели су неправедно кажњавање (Дела апостолска 5,40–42). Њихова радост није била уживање у батинама, него благодарност што ни страх ни претња не могу поништити истину о Христу. Иста вера је

подржавала ране мученике и многе хришћане који су касније страдали због савести.

Свети Стефан, први мученик, моли се за своје гонитеље док умире (Дела апостолска 7,59–60). У том чину видимо блискост последњег и петог блаженства: прогоњени ученик остаје милостив. Христос нас не учи да на зло узвратимо истом мржњом. Он нас позива да сведочимо истину, штитимо слабе и тражимо правду, али да не допустимо да нас освета изнутра разори.

Апостол Павле описује хришћански живот сликом блага у земљаним судовима: притиснути смо, али не сатрвени; збуњени, али не очајни; прогоњени, али не остављени (2. Коринћанима 4,7–11). Моћ не долази из наше несаломивости него од Бога. Он не обећава да више нећемо имати слабости, сузе и страх, него да нас Његова благодат може одржати и онда када су наше снаге мале.

Посланица Јеврејима подсећа на Мојсија који је ради верности Божјем народу изабрао тешкоће уместо привремене удобности (Јеврејима 11,24–26). Тај пример нас не учи презиру према материјалним добрима или друштвеној служби. Он нас пита шта ћемо учинити када добитак тражи да издамо истину и ближњега. Верност је понекад тиха одлука да не учествујемо у неправди, чак и када нас то скупо кошта.

Јаков позива да у страдању погледамо на стрпљење пророка (Јаков 5,10–11). Њихова постојаност није била безболна, нити су увек видели резултате свога труда. Ипак, остали су сведоци Божје речи. Хришћанин зато не мора да

докаже своју духовност сталном победом. Позван је да се враћа Господу, да устаје после пада и да у истини остане веран онолико колико му је дано.

Црква треба да буде место где прогоњени добијају стварну помоћ: молитву, храну, уточиште, правну и пастирску подршку где је потребна, као и утеху породици. Не сме да романтизује туђу опасност нити да захтева ћутање о злостављању. Храброст једнога човека јесте благослов, али брига целе заједнице чини видљивим Тело Христово које носи терете својих чланова (Галатима 6,2).

Нада која се не стиди крста

Христос каже: „Радујте се и веселите се, јер је велика награда ваша на небесима“ (Матеј 5,12). Ова радост не мора бити осмех у часу највећег бола. То је нада да нас Бог зна, воли и неће препустити неправди. Чак и плач може бити молитва вере. Црква је одувек уз радосне псалме певала и тужбалице, јер пред Господом има места за истину читавог људског искуства.

Павле подсећа да смо, ако смо деца Божја, и наследници са Христом, позвани да с Њим страдамо и будемо прослављени (Римљанима 8,16–17). Он одмах додаје да се садашња страдања не могу упоредити са славом која ће се открити (Римљанима 8,18). Будућа слава није награда којом купујемо Божју љубав. Она је довршетак спасења које нам је у Христу већ даровано.

Откривење Јованово приказује велико мноштво из свакога народа, племена и језика, обучено у беле хаљине пред

престолом Божјим (Откривење 7,9–17). То је слика наде Цркве усред страдања: Јагње ће пасти свој народ, Бог ће обрисати сваку сузу, а смрт и глад неће владати заувек. Та визија није дозвола да било која савремена група себе прогласи јединим истинским остатком спасених.

Хришћанска нада не почива на тајном рачунању датума, посебним небеским хронологијама или тврдњи да је будуће спасење ограничено на један савремени покрет. Црква исповеда оно што је примила од апостола: Христос је умро, васкрсао, узнео се, седи с десне стране Оца и поново ће доћи у слави да суди живима и мртвима. Очекујемо васкрсење тела и живот будућега века.

До тада верност се храни Светим писмом, молитвом и светим Тајнама. Јавна молитва нас подсећа да припадамо једној, светој, саборној и апостолској Цркви, а не приватној дружини оних који никад не сумњају. У невољи се ослањамо на Христа, слушамо мудар савет, тражимо помоћ и држимо се заједнице која нас подиже кад посустанемо.

Последње блаженство тако затвара круг започет првим. Сиромашни духом не узда се у себе; милостиви дели примљену милост; чисти срцем тражи Божју истину; миротворац сведочи о помирењу; а прогоњени се држи Господа кад та верност постане тешка. Све је ово плод једног Јеванђеља и једног Спаситеља. Он не обећава лак пут, али обећава своје присуство и Царство које не пролази.

Завршна молитва

Господе Исусе Христе, Ти си нам открио милосрђе Очево и отворио пут истинитога мира. Очисти наша срца благодаћу свога Духа, да не тражимо своју славу него истину и добро ближњега. Научи нас да праштамо као они којима је опроштено, да будемо миротворци без пристајања на неправду и да у невољи останемо верни Теби. Крепи нас својом Речју и светим Тајнама у заједници Твоје Цркве, док не дође дан када ћемо Те видети лицем у лице. Јер Ти са Оцем и Светим Духом живиш и царујеш, један Бог, сада и увек и у векове векова. Амин.